

in Amerikaan-  
teur benoemd  
maken, zoodat  
n vestigen op  
ort. Na deze  
bijeën om wat

in New-York,  
t, dat de voer-  
n, terwijl voor  
lken aanwezig

den werd be-  
t kunnen wor-  
en uit de ver-  
ontwikkeling  
Ten opzichte  
positie in aan-  
ging werd be-  
aantal gidsen,  
rdere overeen-  
oor de blinden  
vriendschap te  
hen arbeiden.  
den besten ar-  
En ten slotte  
blinden over

vaardigden be-  
goede bedoel-  
ling de resul-

A.

EN  
RWUS

k weer onze  
n gehad. Met  
et best samen-  
nie Een School  
ging voor Chr.  
voor de Scholen  
dering van de  
s en Onderwij-  
cranten gevolgd  
gen belangrijke

de Unie over:  
rwijsers in de  
is een vanzelf-  
een school zijn

el komen. Er is  
net Ds Berkhoff  
slag van Arma-  
ag, die in Pale-  
gericht over de  
oor worden ge-  
l woord gezegd  
van den onder-  
prake kan zijn,  
le uitdrukkingen  
inrijken verga-  
sen veel wijder  
op wijzen, dat  
h ook van de  
ten worden ge-  
licha 4:11 van  
van Babel; en  
van Babel Jes.

le door Zefanja  
idenen beschou-  
richtende maje-

id? „Gewisselijk  
praak wonden  
zie Ridderbos);  
n aanroepen, op-  
rigen schouder”  
een nieuwe toe-  
densche volken,  
ienst, den Heere  
lienen. Deze be-  
et gericht; ook  
gericht niet dat  
De profeet voor-  
historie, na de  
Babel en andere  
israëlitische vol-  
ts vinden. Waar-  
teekt de profetie  
r wel weer den-  
2, aan de door-  
zus Christus.  
Goddelijk gericht  
heidene komen,  
zal ook het her-  
„Van de zijden  
jne ernstige aan-  
siden, mijne of-  
Statenvertaling  
erstrooiden, alsof

onafscheidelijk. 't Is ook zoo, maar nu kan de eene  
tijd bij de andere nog meer verschillen in intens  
leven en zoo gaan er wel eens geruchten, dat de  
onderwijzers, nu de dagen van druk voorbij zijn,  
minder hartelijk in hun werk inleven, minder met  
de kring van ouders meeleven. Men roept dan nog  
al eens de historie op, om te bewijzen, dat het  
vroeger beter was. Op fijne wijze heeft de heer  
Van Wijlen laten gevoelen, dat er ook vroeger wel  
wat ontbrak en dat ook het heden ons wel stof  
geeft, om oprecht dankbaar te zijn, al mogen we  
het ook nooit sluiten voor de gevaren, die een  
leven in de ruimte meebrengt. We hebben een vorig  
jaar iets gehoord over de belangstelling van de  
ouders in de school, dit jaar over die der onder-  
wijzers, me dunkt, we krijgen nu het volgende jaar  
een beschouwing over de belangstelling van de be-  
sturen in de school. Voor een regelmatig school-  
leven, naar eisch van onze beginselen, is die be-  
langstelling zonder twijfel van het hoogste gewicht.

De Vereeniging voor Chr. Paedagogiek had als  
onderwerp: Het onbewuste in verband met de  
structuur van de menschelijke ziel. De geleerde  
spreker, Dr A. Kuypers van Amsterdam, deed met  
dit onderwerp een greep uit zijn proefschrift, dat  
dezer dagen verschijnt bij Paris te Amsterdam, ge-  
titeld: Het onbewuste in verband met de nieuwere  
paedagogische psychologie. In de discussie kwam  
heel duidelijk uit, van welk belang dergelijke stu-  
dies ook voor de praktijk van onderwijs en op-  
voeding zijn. Omdat we zoo weinig weten van het  
onbewuste leven van het kind, hoewel dat onbe-  
wuste zonder twijfel toch groote invloed uitoefent  
op de gedragingen van de jonge menschen, moeten  
we in ons onderwijs en bij onze tuchtvoering  
noodwendig vaak mis grijpen. Belangstellenden  
maak ik daarom graag attent op bovengenoemd  
proefschrift. Dr A. Kuypers is met de verschil-  
lende geleidingen van het onderwijs wel op de  
hoogte. Ook praktisch valt er heel wat van hem  
te leeren.

De vergadering van de Schoolraad was ook nu  
weer druk bezocht. Geen wonder! Een bekwaam  
spreker als Mr Bijleveld zou het Rapport-Rutgers  
bespreken. Aangenaam deed het aan, dat Prof.  
Rutgers zelf tegenwoordig was en heel rustig luis-  
terde naar de bezwaren, die tegen de in het Rap-  
port voorgestelde regelingen werden ingebracht.  
Heel duidelijk kwam aan de dag, hoe het Rapport  
op menig punt een aanmerkelijke verbetering zal  
brengen. Evenwel, de kritiek zweeg niet. Vooral  
de kleine scholen zullen het door de 45-schaal  
moeilijk krijgen. Let men zoo op de algemeene  
stemming daaromtrent, dan bestaat er geen groote  
kans, dat die schaal er zal komen. Ik vermoed,  
dat de Commissie zelf daar ook niet haar hoogste  
ideaal in vindt, maar een deel van haar opdracht  
hulde, te zoeken naar bezuiniging en die kan er

hier sprake is van heidenen en Israëlieten. Maar  
dat is onjuist. Het woordje met staat er in het  
oorspronkelijke niet, gelijk men ook in de Staten-  
vertaling zelf zien kan, waar het cursief tusschen  
verkante haakjes is geplaatst. De Berkhoff wil in  
dit en het voorgaande vers zien aangekondigd de  
Christusregering vanuit een hersteld Israël, dus  
het duizendjarig rijk (blz. 192). Maar zouden we  
dan even de vraag mogen stellen, of hij er zich wel  
rekenschap van heeft gegeven, dat hier sprake is  
van „offerande brengen”? Denkt Ds Berkhoff  
dat er in dat duizendjarig rijk weer van een herstel  
den Oud-Testamentischen offerdienst sprake  
zal zijn? Maar hoe maakt hij het dan met de zeer  
besliste uitspraken van het Nieuwe Testament, dat  
de offeranden zijn vervallen, omdat zij in het  
eenige en volmaakte offer van Christus vervuld  
zijn (zie vooral Hebr. 9 en 10)? Het is duidelijk  
dat in vs 10 sprake is van den terugkeer van Ju-  
deesche ballingen, die weer in hun land den Heere  
de door de Mozaïsche wet geëischte offers komen  
brengen. Dat van dezen wordt gezegd, dat ze komen  
van de zijden der rivieren der Moeren (het He-  
breeuwsche Kusch duidt eigenlijk aan Ethiopië,  
ten Zuiden van Egypte), dient om er op te wijzen,  
dat ze ook van de verste oorden, waarheen ze in  
ballingschap verstrooid zijn, zullen terugkeeren. Wij  
herinneren hierbij aan wat we in onze eerste arti-  
kelreeks over die verstrooiing ten gevolge van  
den koophandel in kriegsgevangenen hebben opge-  
merkt (met name bij Hos. 11:10, 11).

Wij zien dus, dat de profeet hier als gevolg  
van het Goddelijk oordeel over de heidensche groot-  
machten, in uitzicht stelt terugkeer van in bal-  
lingschap gevoerde Israëlieten en hernieuwde ver-  
bintenissen aan 's Heeren dienst. En deze gedachte  
van Israëls herstel wordt in de volgende verzen dan  
ook nader uitgewerkt: in vs 11—13 wordt eene  
louering van Jeruzalem in uitzicht gesteld, het zal  
zich niet meer hebben te schamen om zijn hande-  
lingen, d.w.z. het zal geen handelingen meer ver-  
richten, die oorzaak tot schaamte moeten geven.  
Zooals de Statenvertaling deze woorden weergeeft  
zouden ze juist den omgekeerden indruk kunnen  
vestigen („te dien dage zult gij niet beschaamd  
wezen wegens al uwe handelingen”) — hoewel  
uit de kanteekening blijkt, dat ze den juisten zin  
van deze uitdrukking wel hebben gevat. Er zullen  
dan in Jeruzalem geen trotsche snoevers meer zijn,  
maar er zal in het midden van de heilige stad over-

door worden gevonden. Maar — voor ons onderwijs  
zou het een ramp zijn. Ook de voorstellen omtrent  
de opleiding stellen teleur. Dit deed Mr Bijleveld  
duidelijk uitkomen. Ook deze wilde het meer zoe-  
ken in de richting van wat de wet-1920 daaromtrent  
voorschrijft.

We zullen nu moeten wachten op het werk van  
de verschillende commissies, die het Rapport in  
studie hebben. En dan op de behandeling in het  
Parlement. De ongedulden zullen nog wel op een  
zware proef gesteld worden.

Van de Voorvergadering der Chr. Onderwijzers  
mag ik niets vertellen. Die laten daar geen pers  
toe, omdat ze hun huishoudelijke zaken afdoen.  
Dan kan de Pinkstervergadering uitsluitend aan de  
behandeling van de onderwerpen gewijd worden.  
Die vergadering wordt straks in Hilversum gehou-  
den. Daar komt ongetwijfeld, op een van de moo-  
ste plekken van ons land, in de schoonste tijd van  
het jaar, een groote menigte van onze onderwijzers  
samen.

G. M.

## VRAGEN VAN JONGEREN

### De plaats van den Zondag in het leven.

Een lezeresje — zij is intusschen 18 jaar en ik  
mag dus ook haast spreken van een „lezeres”,  
ofschoon ze zichzelf nog aandient met het verklein-  
woord — vraagt naar de plaats van den Zondag  
in het christelijk leven van het jonge mensch.  
Zij schrijft als volgt: „Weet u, we houden natuur-  
lijk den Zondag en vrij streng ook, en we gaan  
geregeld naar de kerk, maar de plaats van den  
Zondag in ons geestelijk leven is mij niet heele-  
maal duidelijk. Bestaat het wezenlijke van den  
Zondag nu hieruit, dat we allerlei dingen niet mo-  
gen doen? Waarom mogen we wel een boek lezen  
waarbij we ons erg moeten inspannen, en waarom  
mogen we geen fietstocht maken, waarbij we ons  
veel minder inspannen? Waarom mag ik wel het  
hoofdartikel van „De Reformatie” lezen van vader,  
dat ik soms erg moeilijk vind, en waarom mag ik  
niet naar een uitvoering waar dingen voorgedragen  
worden, die ik veel gemakkelijker kan begrijpen?  
Ik doe dit laatste wel niet, maar ik vraag alleen  
maar waarom dat eigenlijk niet mag.”

Het is me bekend, dat méér jonge menschen met  
het vraagstuk van den Zondag zitten.

Om antwoord op deze vraag te geven moet ik be-  
ginnen met de opmerking dat die jonge menschen,  
die moeite hebben met den Zondag, te veel den

blijven een „ellendig en arm” volk, dat op den  
Heere zijn betrouwen zet. De overgeblevenen van  
Israël zullen geen onrecht doen of bedrog plegen;  
en zoo zullen zij in Gods gunst zich verheugen als  
een weidende en rustig nederliggende kudde scha-  
pen, die door niemand wordt opgeschrikt.

Het trekt hier wel even onze aandacht, dat het  
herstelde Israël wordt aangeduid als „de overge-  
blevenen van Israël”, of liever, zooals er eigen-  
lijk staat „het overblijfsel van Israël”. Deze ge-  
dachte was vooral door Jesaja op den voorgrond  
gesteld, dat het slechts een gedeelte, een over-  
blijfsel van Israël was, dat aan het gericht zou  
ontkomen: Jes. 10:20—22. Het is van belang daar-  
op de aandacht te vestigen. Ook bij Jeremia zullen  
we weer deze zelfde gedachte aantreffen. Met het  
oog op de vraag naar de vervulling der profetie is  
dit punt van geen gering gewicht. Wanneer men  
ter wille van de schoone schildering die van het  
herstelde Israël wordt gegeven, de vervulling als  
nog niet geschied rekent en daarom nog in een toe-  
komstig duizendjarig rijk verwacht, verliest men uit  
het oog, dat diezelfde profetie toch niet heeft na-  
gelaten er op te wijzen, dat het herstel slechts een  
overblijfsel raakt.

In de nog overblijvende verzen (vs 14—20) wordt  
de voorzegging van het herstel nog nader uitge-  
werkt. Ze beginnen met een oproep tot vreugdebe-  
toon, gevolgd door de verzekering, dat de Heere  
de om haar zonde over Jeruzalem gekomen oor-  
deelen heeft weggenomen; dit wordt in den ver-  
leden tijd gezegd, maar de bedoeling is dat het in  
de toekomst geschieden zal (het zoogenaamde pro-  
fetische perfectum). De Heere is in haar midden  
en daarom zal Jeruzalem geen kwaad meer zien.  
Jeruzalem behoeft dan ook niet te vreezen; in God,  
haar sterken Held, is ze van haar verlossing en  
veiligheid zeker. Vooral in de laatste verzen komt  
heel duidelijk uit, dat het hier gaat om den terug-  
keer van de ballingen van Israël: de bedroefden  
zal de Heere verzamelen, hun verdrukkers verdoen,  
de hinkenden zal Hij behoeden en de uitgestoote-  
nen verzamelen; Hij zal hen stellen tot een lof en  
tot een naam in de gansche wereld, waarin zij met  
schande zijn overloden geworden (de Statenvertal-  
ing heeft in vs 19 weer „het gansche land”,  
hoewel de bedoeling blijkbaar is: „de gansche  
aarde”). „Te dien tijd — zoo luidt het laatste  
vers — zal Ik ulieden herwaarts brengen, ten tijde  
namelijk als Ik u verzamelen zal; zekerlijk Ik zal

Zondag zien buiten verband met heel het gods-  
dienstig leven, buiten verband ook met de uitdruk-  
kelijke wet Gods.

Wanneer we denken, dat de Zondag alleen maar  
een dag is waarvan alleen maar geldt, dat we ver-  
schillende dingen niet mogen doen, dan begrijpen  
we den Zondag niet. De Zondag is in de eerste  
plaats de dag des Heeren, en de Zondag is er om  
Hem te dienen, en de Zondag is ons  
gegeven als een rustdag, niet maar om niets  
te doen — dat beteekent dat „rustdag” niet —  
maar om op een bijzondere manier te rusten in  
God. De Zondag kan alleen verstaan worden in  
eetwigheidslicht. Alle dagen van ons leven moe-  
ten we „van onze booze werken rusten” en alle  
de dagen van ons leven moeten we zoo „de eeuwige  
sabbatsrust” aanvangen, maar op den Zondag  
wordt ons leven opgeheven naar omhoog in bij-  
zonderen zin. Dien dag inzonderheid wijden we  
uitsluitend aan den dienst des Heeren.

En wanneer mijn lezeresje op dien dag het voor-  
stuk uit „De Reformatie” leest, en zij leest dat  
om algemeene ontwikkeling te krijgen, zonder dat  
zij de bedoeling heeft om haar geest op te heffen  
tot den dienst des Heeren, dan leest zij dat stuk  
niet goed. We zullen dien dag wijden aan onzen  
God en aan Zijn zaak. Zij moet dus dat stuk lezen  
om opgeheven te worden tot de gemeenschap met  
God en met Zijn dienst, en om in Zijn koninkrijk  
een plaats te vinden. Ook voor het eigen be-  
wustzijn.

Daarom is dan ook het antwoord op de vraag,  
waarom we niet naar een uitvoering gaan, heel  
gemakkelijk. Want het doel van deze uitvoering  
is niet God te verheerlijken, en Hem te dienen, en  
de gemeenschap met God voor de hoorders te be-  
vorderen, maar het doel van deze uitvoering is  
slechts om de hoorders te vermaken, om ze echt  
niets te laten doen, dan alleen ze plezier te ver-  
schaffen, en daarmee is juist het doel van den  
Zondag voorbijgeschoten.

Deze grondgedachte heeft dus op den Zondag  
ons leven te beheerschen. Daarom laten we op den  
Zondag ook na te spreken over mooie kleeren, over  
nieuwe „japonnen” (dames waarom gebruikt U  
toch het woord japonnen, in plaats van ons mooie  
Nederlandsche woord: jurken!), over allerlei din-  
gen, die in onmiddellijk verband staan met de be-  
slommeringen en zorgen van het dagelijksch leven.

Als gereformeerden zijn we in het algemeen erg  
bang voor stemmingen en sferen. En dat terecht  
wanneer de stemming of de sfeer het eenige of het  
alles zou moeten zijn.

Maar op de basis van een juist inzicht, van een  
bewust gehoorzamen aan het Woord Gods, moet  
er toch op Zondag in ons leven de sabbatsfeer en  
de sabbatsstemming zijn.

En als dat het geval is, dan komen we ook niet

ulieden zetten tot een naam en tot een lof onder  
alle volken der aarde (hier heeft de Statenvertal-  
ing het oorspronkelijke woord op de juiste wijze  
weergegeven), als Ik uwe gevangenen voor uwe  
oogen wenden zal, zegt de Heere”. Omtrent de  
allerlaatste woorden moet worden opgemerkt, dat,  
hoewel het in dit geval inderdaad gaat over de  
verlossing van gevangenen, de uitdrukking op zich  
zelf niet anders beteekent dan „een keer brengen  
in hun lot”; we spraken daarover reeds bij de be-  
handeling van Amos 9:14.

Ds Berkhoff wil het herstel van Israël, waarvan  
hier sprake is, stellen in het laatste der dagen,  
aan den aanvang van het duizendjarig rijk. De  
voorzegging bevat evenwel niet de minste aandui-  
ding dat we hier aan een zóó ver verwijderde  
gebeurtenis zouden hebben te denken. Het ligt  
geheel voor de hand, om hier weer den terugkeer  
uit de Assyrisch-Babylonische ballingschap aange-  
duid te vinden. Hoe gemakkelijk Ds Berkhoff de  
profetieën op de leer van het duizendjarig rijk weet  
toepasselijk te maken, blijkt bij vs 15, dat hij  
aldus verklaart: „in het midden van dit herstelde  
Israël zal Christus koning zijn” — alsof men het  
recht heeft om den Oud-Testamentischen Verbonds-  
naam van God zelf (Jhvh = de HEERE) zoo  
maar van den Messias te verstaan! In het Oude  
Testament wordt deze Verbondsnaam, dien we hier  
juist in vs 15 aantreffen, nimmer van den Mes-  
sias gebruikt. Op zulk een wijze is het niet moei-  
lijk Schriftuurlijke bewijspiaatsen voor de leer van  
het duizendjarig rijk te construeeren; maar dan  
moet men niet zeggen, dat men alleen de  
Schrift laat spreken.

Dat vanuit dat herstelde Israël de Christusregeer-  
ing zal uitgaan over de volken, leidt Ds Berkhoff  
af uit hetgeen gezegd wordt van Israël, als gezet  
tot een naam en tot een lof onder alle  
volken der aarde. Maar deze uitdrukking kan  
toch moeilijk meer beteekenen dan eenvoudig dit:  
dat Israël, dat in zijn ondergang voor de volken  
een aanfluiting is geworden, in zijn herstel oorzaak  
wordt om God te loven en Zijn naam te eeren.

De prediking van Zefanja sluit zich dus geheel  
en al bij die van zijne voorgangers aan. En ook in  
haar vinden we geen enkelen steekhoudenden grond  
om een tweede herstel van Israël tegen het einde  
der wereld tegemoet te zien.

G. Ch. AALDERS.